Cutezătorii

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

45

JOI, 5 NOIEMBRIE 1970. ANUL IV

163

Profesorul
„PARBRIZ"
VĂ PREZINTĂ:

SALON AUTO '70

Citiți în acest număr:

- **CUTEZĂTORII ÎN VIZITĂ LA SCRIITORUL Marin Preda** PAG. 6-7

SAMARKAND 2500 PAG. 8-9

LA ÎNCHIDEREA EDIȚIEI: **C. Arnal** LA BUCUREȘTI

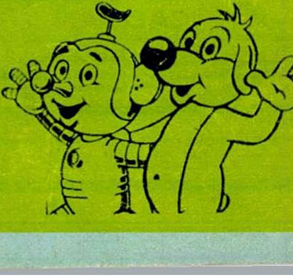

50 DE ANI DE LA O MARE BĂTĂLIE PROLETARĂ - GREVA GENERALĂ DIN 1920

OCTOMBRIE 1920. AU RĂMAS VII ÎN ISTORIE ACELE ZILE DE CLOCOT ALE PROTESTULUI OAMENILOR MUNCII, ALE GREVEI GENERALE, CÎND VALUL LUPTEI REVOLUŢIONARE S-A RIDICAT CU O FORŢĂ NICIODATĂ CUNOSCUTĂ PÎNĂ ATUNCI ÎN ROMÂNIA, ZGUDUIND ÎNSEŞI TEMELIILE REGIMULUI BURGHEZO-MOŞIERESC.

DIN EXPERIENŢA GREVEI GENERALE, S-AU CRISTALIZAT ÎN CONŞTIINŢA MASELOR MUNCITOARE, A MILITANŢILOR REVOLUŢIONARI, ACELE CONCLUZII DE NEPREŢUIT, CARE LE-AU PERMIS, ÎN PERIOADA URMĂTOARE, SĂ RIDICE LUPTA REVOLUŢIONARĂ PE UN PLAN SUPERIOR, SĂ CREEZE PARTIDUL DE TIP NOU, MARXIST-LENINIST, AL CLASEI MUNCITOARE — PARTIDUL COMUNIST ROMÂN, DE LA A CĂRUI FĂURIRE VOM SĂRBĂTORI ÎN CURÎND O JUMĂTATE DE VEAC.

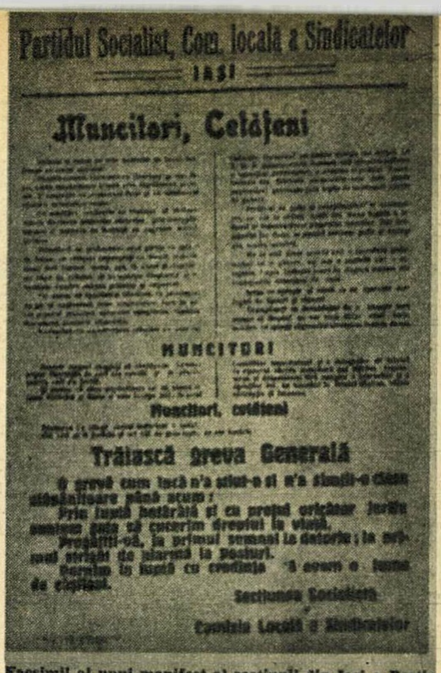

Partidul Socialist, Com. locală a Sindicatelor
IAŞI

Muncitori, Cetăţeni

MUNCITORI

Muncitori, cetăţeni

Trăiască greva Generală

Secţiunea Socialistă

Comisia Locală a Sindicatelor

Facsimil al unui manifest al secţiunii din Iaşi a Partidului Socialist şi a comisiei locale a sindicatelor care chema la greva generală

LA INCHIDEREA EDIŢIEI

Creatorul, atît de îndrăgit de cititorii noştri, al lui Pif şi al Colegului Minitehnicus, marele desenator Cabrero Arnal a fost recent oaspetele revistei «Cutezătorii».

În cadrul unei festivităţi de la Palatul pionierilor, în prezenţa preşedintelui Consiliului Naţional al Organizaţiei Pionierilor şi a oaspetelui, a avut loc înmînarea premiilor la concursul nostru de benzi desenate «Aventurile colegului Minitehnicus», organizat în colaborare cu Pif (Franţa).

În continuare, tovarăşul Virgiliu Radulian, preşedintele Consiliului Naţional al Organizaţiei Pionierilor adjunct al ministrului învăţămîntului a înmînat domnului C. Arnal Diploma de onoare a Consiliului Naţional al Organizaţiei Pionierilor.

A urmat o gală de filme. Apoi, oaspetele a vizitat Palatul pionierilor, s-a întreţinut cu tinerii săi admiratori şi a dat autografe.

PROLOG MINITEHNICUS 71

29 OCTOMBRIE A.C.

DE LA
TRIMISUL NOSTRU
SPECIAL
AUREL WEISS

La Budapesta, unde s-au desfăşurat recent lucrările celei de a VIII-a Adunări generale a FMTD şi a Adunării generale CIMEA, a fost organizată o expoziţie internaţională cu imagini din viaţa şi realizările copiilor din mai multe ţări. Organizaţia pionierilor din România a fost invitată să trimită la această expoziţie o parte din exponatele prezentate în expoziţia internaţională Minitehnicus'70, care a funcţionat la Bucureşti în vara acestui an. Astfel, în holul casei pionierilor Josef Attila de aici, delegaţii s-au putut întîlni sau reîntîlni cu simpaticul personaj Minitehnicus, cu Căţeluşul electronic, cu vehiculul cu pernă de aer de la Galaţi şi cu multe altele.

Încă de la inaugurarea expoziţiei CIMEA standul românesc Minitehnicus s-a bucurat de un mare succes, fiind asaltat atît de către maturi cît şi de către pionierii budapestani.

Iată cîteva instantanee.

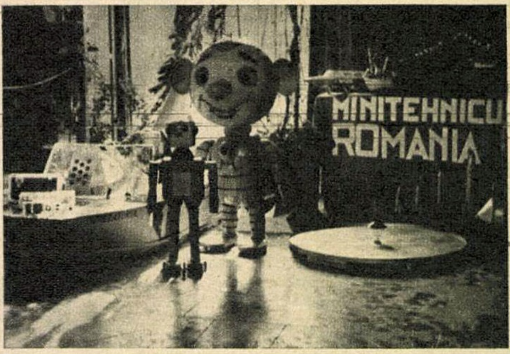

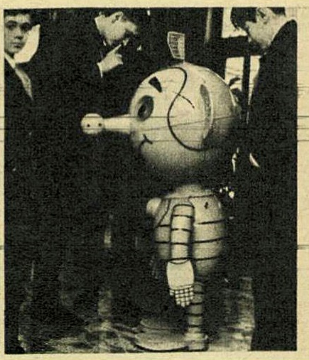

CADRAN PIONIERESC

MARIANA BOBEICA de la Şcoala generală din Drăguş, comuna Viştea, judeţul Braşov, ne comunică: În acest an şcolar, în cinstea semicentenarului P. C. R., ne-am propus să organizăm un muzeu sătesc unde vom expune cusături care păstrează portul şi vorbeşte despre obiceiurile strămoşeşti, unelte vechi.

Corespondentul nostru **CONSTANTIN DUMBRAVĂ** din Panciu, de la Şcoala generală «Ion Slavici» transmite: Aceste două fotografii vă înfăţişează pe cîţiva dintre membrii cercului de lăcătuşărie şi foto. Lăcătuşii au din «întîmplare» pe masă şi unele din lucrările lor (cuier, suport pentru glob etc.). Noi, fotografii putem să vă spunem doar că ne-am întocmit un album de curiozităţi din arta fotografică.

Cutezătorii ÎNTREABĂ

ACADEMICIANUL CORIOLAN DRĂGULESCU RĂSPUNDE

— Dacă vă spun astăzi cîteva cuvinte — ține să precizeze de la început academicianul **CORIOLAN DRĂGULESCU** — este îndeosebi spre a le atrage atenția pionierilor asupra unui mare pericol care pîndește pe orice tînăr: de **a risipi vremea** cu lucruri **nu întotdeauna** foarte însemnate. În primii ani ai formației mele, de pildă, eu însumi am risipit mult timp cu cărți foarte numeroase, dar și foarte diferite ca tematică și, mai ales, ca valoare. Am citit, cum s-ar zice, multe și de toate, iar azi îmi pare rău. E mai bine mai puțin, dar mai **substanțial.** De aceea, cel dintîi sfat al meu adresat tinerilor este să citească pe alese, îndreptîndu-și atenția îndeosebi spre cărțile mari, opere de răscruce, cărți cu adevărat de căpătîi.

— Și totuși, v-ați descoperit vocația de la o vîrstă fragedă...

— Da' de unde! Am mers la chimie pentru că un consătean mai în vîrstă m-a antrenat în munca lui, în timpul unei veri, cînd și-a pregătit examenele pentru Universitate. Și am ales acest domeniu mînat îndeosebi de dorința de a deveni profesor. În liceu nici n-am făcut prea multă chimie. Mai mult, m-am pregătit în vederea unui examen de diferență ca să trec de la modern la real, deoarece pînă în clasa a VI-a de liceu eu am urmat secția modernă. De ce? Simplu. Îmi plăcea foarte mult limba latină. Printr-o asiduă muncă individuală, ajunsesem să citesc în original pe Salustius și Ovidiu, pe Tacitus și Cicero.

— Și astăzi, chimist fiind, regretați această muncă?

— O, asta nu, categoric nu. Cunoașterea limbii latine și a culturii antichității romane ajută imens în procesul formării personalității. În literatura latină sînt atîtea idei foarte concentrate care intră în alcătuirea bagajului de înțelepciune al omenirii! E o mare bucurie să ai acces la el. De aceea le recomand cu căldură tinerilor însușirea acestei limbi, nu numai pentru că sîntem români, dar și pentru înaltele ei valori formative. Se știe, de altfel, cît de mult ajută limba latină la formarea unei gîndiri logice și sintetice, la însușirea rigorilor unui stil corect, nuanțat, cu expresii de o înaltă proprietate.

— Și ce altceva mai recomandați pionierilor?

— În sensul celor spuse mai sus. Să nu rătăcească pe mai multe căi. Azi, dar mai ales mîine, se cere să știm foarte bine ceea ce știm. Or, asta solicită muncă serioasă, adică o muncă foarte concentrată și foarte bine organizată. Știm cu toții că adevărurile sînt simple, dar efortul de a le dobîndi este imens. Și încă ceva! Să fie vrednici de vremurile pe care le trăim și să cultive solidaritatea și dragostea între ei de la o vîrstă fragedă. Am avut și vom avea întotdeauna nevoie de așa ceva.

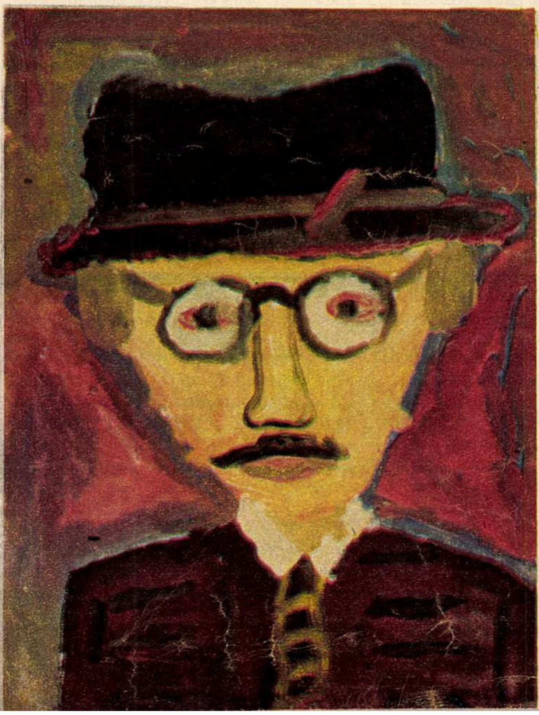

„TATA“
Desen de TĂNASE ANDREI, cl. a VI-a B
Școala generală nr. 1, Alexandria,
jud. Teleorman.

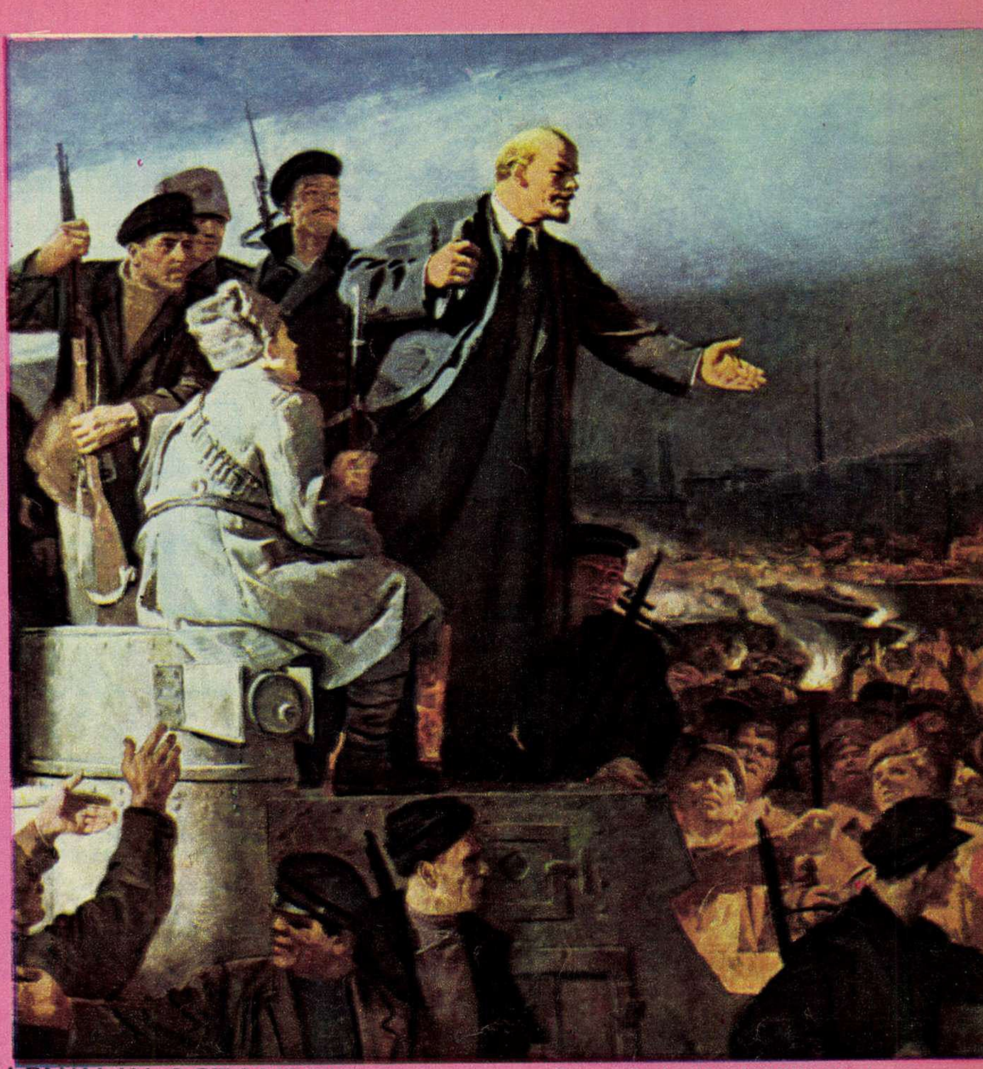

LENIN ÎN OCTOMBRIE Pictură de K. AKSENOV

cu Lenin

de DEMOSTENE BOTEZ

Cînd am intrat pe poarta de la Smolnîi
Am întîlnit un om.
Părea în bronz...
Dar pentru mine nu era statuie.
Sta nemişcat dar fremăta
Ca un sensibil om în viaţă.
Cu braţul drept el arăta-nainte
Şi gestul se făcea meridian
Înconjurînd întreg pămîntul.
În ochii lui se adunase cerul,
Răsfrînt ca-n apele adînci.
Era el singur: un om scund
Pe care l-am simţit aproape,
Firesc şi simplu,
Ca pe un frate de război.
Parcă-ar fi vrut deodată să-mi vorbească,
Şi totul ce era durere-n mine,
Simţi fierbinte-o mînă de prieten,
Că omul era viu în faţa mea,
Crescut din faptă şi legendă
Şi din nădejdea unei noi dreptăţi.
Am stat acolo mult subt braţul lui,
Şi am vorbit cu gîndurile sale
Ca nişte oameni ce ne-am întîlnit
La umbra soclului de piatră.
Încremeniseră alături în clopotniţi,
La mînăstirea de-altădată,
Chemate duhuri de prin superstiţii,
Ca nişte negri lilieci giganţi.
Şi clopotele negre atîrnau
Ca nişte fructe putrede, ciudate.

Era tăcere-n jur pînă departe;
O linişte universală,
Şi am tăcut şi eu, umil şi mic
Ca-n umbra unei stînci pînă-n tărie.
Trecuse revoluţia demult
Prin locu-acesta însemnat
Cu roş pe harta mare-a omenirii.
Neverosimilă părea tăcerea,
Ca pe un cîmp de bătălie
După victoria din urmă.
Am stat de vorbă-acolo cu Lenin
Şi de la el am înţeles
Şi sensul vieţii şi mesajul ei.
Călăuzit de glasul lui blajin,
Eu am ieşit din negrele abisuri
Ale absurdului indefinit,
Cu fruntea sus, cutezătoare,
Şi am pornit înseninat, în soare,
Pe unde braţul lui era-ndreptat,
Catarg al unei mari corăbii,
Pe-oceane ce s-au răzvrătit de ură.

Şi merg de-atunci pe-acelaşi drum,
Şi pentru tot, îi mulţumesc acum.

Corăbii în larg

Cît pot cuprinde ochii împrejur, și mai departe, mult mai departe, numai apă și cer. Și pe oglinda acestei mări, cînd liniștită, cînd frămîntată de valuri, sub cerul reflectînd întocmai starea apelor, nenumărate corăbii. Unele, cele mai multe, cu vîntul bine prins în pînzele mînuite cu pricepere, înaintează în linie dreaptă și sigure, se fac tot mai mici la orizont. Altele însă, și ele pornite pe același drum, spre același țărm, se zbat și se învîrt pe loc, năucite parcă, o iau cînd la stînga, cînd la dreapta, cînd înainte, cînd înapoi, și rămîn în urmă, mereu mai în urmă...

N-am văzut nicăieri imaginea aceasta, așa cum s-ar crede. Poate că o să vi se pară curios, dar ea mi-a apărut în minte într-una din zilele trecute, la Focșani, unde am cunoscut cîțiva băieți de vîrsta voastră, elevi la Școala generală nr. 6.

ADEVĂRUL DESPRE VIRGIL

Unii dintre colegii lui *Virgil Coman* (clasa a VIII-a) sînt tentati să creadă, cum că el ar avea extraordinara facultate (nemaiîntîlnită pînă acum) de-a fi cel puțin în două locuri dintr-o dată și de-a face tot atîtea lucruri în același timp. Altfel le este pur și simplu imposibil să explice cum de poate el să aibă atîtea preocupări cîte are, dar mai ales cum de reușește să le facă pe toate nu bine, ci foarte bine.

Că totdeauna vine la școală la timp și cu toate lecțiile și temele pregătite, că nu ia niciodată note mai mici de 9 (majoritatea lor fiind de 10), că în fiecare an ia un premiu (anul trecut premiul 1) asta nu uimește pe nimeni. Doar mai sînt și alții ca el sau dacă nu chiar ca el, oricum, pe undeva, pe aproape. Numai că la Virgil lucrurile nu se opresc aci. Dimpotrivă, se poate spune că abia acum încep. El e și președintele unității de pionieri («Și ce președinte!» — ne-a declarat comandanta unității, admirativ), activează și la Casa pionierilor, oficial în cadrul cercului de radio (în această calitate a fost astă-vară selecționat pentru tabăra radio-amatorilor, unde a cîștigat un premiu special), neoficial în echipa de teatru (clasată anul acesta pe primul loc pe oraș) și în orchestră, e și elev la Școala de muzică și mai face parte și din fanfara elevilor din oraș.

Toate «poveștile» acestea despre *Virgil* ne-au stîrnit curiozitatea, și cum era în timpul unei dimineți, elevii cei «mari» mai avînd cîteva ore pînă să vină la școală, i-am făcut o vizită lui Virgil acasă. L-am găsit, după cum ne și așteptam, lucrînd. Nu scria și nici nu citea, își pregătise totul pentru ziua aceea încă de cu seară, iar acum meșterea la cel de-al treilea aparat de radio construit de el, un receptor portabil cu șase tranzistori. Nu ne-am sfiit și i-am repetat povestea auzită de la colegii lui. Iar el nu s-a înroșit de plăcere, nici nu s-a fîstîcit, dimpotrivă, parcă s-a întunecat puțin la față:

— Bine, dar asta-i o glumă...

Și Virgil ne-a spus care-i, de fapt, adevărul. Adevărul e că la ore e numai ochi și urechi și că citește mult peste ceea ce i se cere la școală și din cauza asta îi vine destul de ușor în ceea ce privește lecțiile și temele. Cît despre celelalte preocupări... Îi plac și se străduiește din răsputeri să-și facă timp pentru toate. Pînă acum i-a fost mai ușor, de-acum însă îi e din ce în ce mai greu, așa că pe unele dintre ele o să le cam lase de-o parte. S-a hotărît, va rămîne numai la radiotehnică. Mai tîrziu, cînd va termina școala, va da examen la un liceu de specialitate în acest domeniu...

Virgil i-a promis surioarei lui că, după ce va termina aparatul acesta de radio, îi va da voie să-l ia cu ea la grădiniță.

DACĂ EUGEN AR VREA...

Ssst! Liniște! Mergeți în vîrful picioarelor. Aici se învață. Alții se laudă că pot învăța în orice condiții, stînd în picioare în autobuz sau chiar participînd la un meci de fotbal. El — *Eugen Rîpeanu*, coleg de clasă cu Virgil — s-a obișnuit așa, în liniște, în lumină și la aer. Bunica îi cunoaște bine preferințele și dacă are cumva puțină treabă prin camera lui, merge încet, cu precauție, nu cumva să-l tulbure din lucru.

Dacă ar vrea, Eugen ar putea să nu stea nici o clipă la masa de lucru, să nu-și facă nici o temă, să nu-și învețe nici o lecție. Dacă ar vrea, ar putea să se ducă să vizioneze oricînd un film, sau pur și simplu să se plimbe pe străzi, prin parcuri, și mai bine, să joace patru ore pe zi fotbal, cum fac alții. Ar putea, pentru că diminețile, cît e acasă, n-are cine să-l țină din scurt, să-l controleze sau să-i zică ceva. Bunica e bătrînă și blîndă, iar părinții lui sînt departe, foarte departe de el... Ar putea, dar nu se plimbă, nu se duce la film, nu joacă fotbal decît vara, iar acum, în timpul anului școlar, numai duminica. Și nici atunci totdeauna. Pentru că bunica e singură și el trebuie s-o ajute, să facă unele cumpă-

Scenă obișnuită de familie: bunica și nepotul ei, Eugen Rîpeanu, amîndoi la fel de harnici.

rături, să spargă lemnele, să lucreze alături de ea la grădina de legume din spatele casei. Nu se plimbă, nu joacă fotbal, nu vede filme oricînd și pentru că știe că trebuie să învețe dacă vrea să ajungă specialist în electrotehnică, la fel ca prietenul lui Virgil, dar mai ales pentru că știe că așa e bine și frumos.

— E un băiat liniștit și bun, maică — ne-a spus bunica lui. Că dacă n-ar fi fost asa, n-asi fi putut să-l cresc de la patru ani și jumătate. Și uite, cînd îl văd cum învață și ce note ia (aproape la fel de bune ca si Virgil Coman, spunem noi) îmi crește sufletul de bucurie. Am să pot zice și eu, mai pe urmă, că l-am ajutat să se facă om.

CE-I LIPSEȘTE LUI COSTICĂ

După toate legile firești *Costică Moldoveanu* ar fi trebuit să fie într-a VII-a. Dar nu e. Pînă acum el n-a ajuns decît într-a VI-a. De ce? E cumva suferind? N-are ceea ce trebuie să aibă un elev? Nu, nici vorbă de așa ceva! Costică e sănătos tun, are și ce mînca și ce îmbrăca (se zice că totdeauna e cu pantalonii puși la... ultima dungă). Ceea ce l-a făcut să zăbovească mai mult decît trebuie în una din clase, sînt «activitățile» lui extrașcolare.

Cu lucruri străine în buzunare, Costică Moldoveanu și Constantin Toma nu vor să mai stea de vorbă cu nimeni.

……

Costică (*) în «focul» opiniei publice.

Nu, nu cumva să credeți că activează în vreunul dintre cercurile din școală sau de la Casa pionierilor, că e componentul vreunei formatii cultural-artistice. Activitățile lui sînt de cu totul altă natură. Sînt de așa natură incît deseori stîrnesc o vie emoție și-o mare animație acolo unde se desfășoară, fie în școală, fie pe străzile din împrejurimi. Și cum n-ar stîrni așa ceva o «ședință» de tragere la țintă cu praștia, să zicem, cînd ținta aceasta e geamul unei case sau unul din becurile de pe stradă? Sau o demonstrație de îndemînare și prestidigitație, în care Costică fie că face să dispară în cinci minute toate florile de pe un rond din parc, fie nu știu cîți știuleți de porumb dintr-un camion staționat pe stradă, fie un obiect oarecare din curtea unei case, sau niște stopuri de la mașini, lucruri pe care apoi le vinde cui vrea să dea pe ele cîțiva lei, pentru că el e băiat mare și are nevoie de bani de buzunar, de fonduri de care să nu știe nici mămica, nici altcineva. Cum însă cu asemenea preocupări nu poate să-și umple chiar tot timpul liber de care dispune (și dispune de foarte mult, pentru că atunci cînd n-are el chef de lecții lipsește de la școală), face ce se nimerește: fie că bate mingea, fie că joacă țurca sau țintarul, fie că pur și simplu se plimbă pe străzi prin oraș. Că, slavă domnului, orașul are destule străzi... Și măcar dacă s-ar mulțumi să-și «cultive» de unul singur aceste «pasiuni»!... Dar nu, ține morțiș să aibă și discipoli. Și, din păcate, se mai găsește cîte unul, cel mult doi, care să-i cînte în strună, si să-l urmeze precum propria-i umbră, așa cum este acum, de pildă, *Constantin Toma*, coleg de clasă cu el.

Corăbii în larg. Și-n timp ce unele, cele mai multe, conduse cu pricepere și siguranță de către piloți ca Virgil Coman și Eugen Rîpeanu înaintează sigure spre țărmul știut și dorit, altele, la cîrmele cărora se află de-al de Costică Moldoveanu și compania, se clatină și se învîrt pe loc, rămînînd tot mai în urmă, mereu mai în urmă... Că piloții lor ar mai avea încă timp să le orienteze, să găsească direcția cea bună și cu eforturi sporite să le ajungă pe celelalte nici nu încape discuție. O vor face însă? Nu știm, nu putem să vă spunem decît că asta depinde de ei. Numai și numai de ei...

CONSTANTIN DIACONU
Foto: GRIGORE PREPELIȚĂ

ROZETA SĂPTĂMÎNI

Dragi cutezători,

Este prima dată cînd vă scriu, dar este și primul eveniment important petrecut în viața mea.

Astăzi am devenit pionieră. Nu știu cum să-mi exprim bucuria acelor clipe cînd am primit cravata roșie. Nu știu cum să mulțumesc părinților, pentru căldura cu care mă-nconjoară, tovarășei învățătoare Eugenia Cosma, care mi-a îndrumat primii pași la școală, partidului nostru drag, care ne asigură condiții fericite de viață și învățătură. **Prin voi, dragi cutezători, mulțumesc tuturor! Vreau să fiu demnă de cravata mea.**

MARINA CORODEANU
cl. a III-a,
Școala generală de 10 ani nr. 8,
Bîrlad, jud. Vaslui

VARZA ROȘIE

de MIRCEA SÎNTIMBREANU

DAȚI-MI UN PUNCT FIX... (ARHIMEDE)

Miroase a oțet fiert, a foi de dafin și piper, în toată casa. Bucătăria e plină de borcane, grămezi de gogoșari, ardei, gogonele și varză roșie umplu tot spațiul și pînă în camera din fund răzbate tocănitul cuțitului de bucătărie. Se pun murăturile pentru iarnă.

— Vrei să te ajut și eu, mămico?

— Tu vezi-ți de-ale tale.

Goguță se întoarce la măsuță. E umilit, se simte ca o barcă ancorată într-un șanț. În asemenea momente se scriu demisii, se spun cuvinte grave, de adio, sau... se tace, înghițindu-se umilința. Ce demisie să-și dea Goguță? «Stimate tovarășe director, vă rog să primiți demisia mea din calitatea de elev în clasa a V-a, deoarece nu pot suporta ca sub fereastra mea copiii să joace fotbal în timp ce nimeni, de două ore, nu se gîndește să mă ajute să transform niște nenorociți de m^3 în decalitri?» Sau, poate: «Dragă mamă, te rog să mă socoți demisionat din calitatea mea de fiu al tău deoarece mă simt jignit de a fi mereu expediat «să-mi văd de-ale mele», niște amărîte de exerciții încurcate, cînd eu aș putea să dovedesc lumii întregi...

Păi, da! Cîte n-aș putea dovedi? **«Stimate d-le comandant Ives Cousteau, știu că faceți experiențe submarine cu batiscafuri speciale și că aveți nevoie de scafandri sau de vînători subacvatici... Vă rog să credeți că sînt capabil să vă fiu de folos. În două ore aș fi în stare să mă pun la punct pentru a duce la bun sfîrșit orice misiune...**

Mintal, scrisoarea e compusă dar... să stai ancorat pe un fund de ocean? Interesant e să călătorești! Nu e prea greu, cunoaște Goguță pe cineva, pe cineva foarte cunoscut...

Stimate d-le Thor Heyerdahl, cunosc peripețiile dv. cu ambarcațiunea de papirus Ra II. Știu că puneți la cale o nouă expediție. Vă rog să contați pe mine. În două ore, dacă sînteți de acord, devin omul dv. cu stimă și devotament... De-a lungul și de-a latul oricăror oceane»...

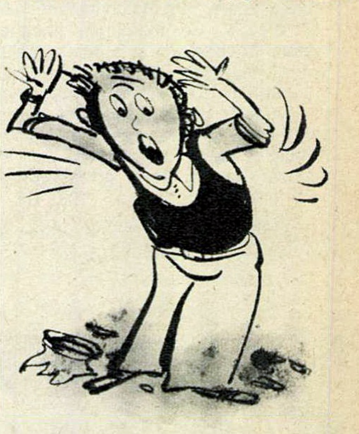

Sau, e în stare să rămînă închis, parafat și sigilat, doi ani, — record mondial! — într-o peșteră, fără nici o legătură cu lumea din afară. O! asta ar fi grozav — numai să-i motiveze absența și să-l treacă direct într-a VIII-a...

Deși... să stai pitit în fundul pămîntului? Țț! Mai bine altceva: vulcanolog! A auzit el de un ins celebru care coboară pe craterele în erupție...

Goguță se simte mai bine. Acum e iarăși la bucătărie. Simte în vine puteri noi, flacăra marilor acțiuni. Nu mai întreabă nimic. Apucă un borcan, cel mai mare. O să-l care singur pe raftul din cămară...

— Trosc! Bang!

— Ce-ai făcut, nepricopsitule?

Goguță privește îngrozit. Picioarele îi sînt pline de sînge, litri de sînge! Poate decalitri! Un metru cub...

— Mămicooo! Îmi curge tot sîngelee... Oprește-mi-l!

— Hai pleacă de-aici. Ți-ai vărsat pe picioare toată zeama de varză roșie. Piei din fața mea!

Goguță trece la masa lui de lucru. E din nou umilit, de litri, decalitri, de zeama de varză, de tot. Dar nu-i nimic, cunoaște el pe cineva care vînează rechini, rechini fioroși, albaștri, în stare să înfulece dintr-o înghițitură un borcan întreg de murături, a citit de curînd în «Magazin...»

Și iarăși compune o scrisoare...

CUTEZĂTORII ÎN VIZITĂ LA SCRIITORUL
MARIN

• Cînd apare vocația? • Ilie Moromete este un personaj real?

Un grup de elevi din Capitală, cititori ai revistei «Cutezătorii», ne-au rugat să le înlesnim o întîlnire cu prozatorul Marin Preda.

«Am citit romanul «Moromeții» şi multe din nuvelele lui Marin Preda, îl cunoaştem şi din manualele şcolare, dar vrem să stăm de vorbă cu scriitorul şi să-l cunoaştem şi «dincolo de manual», **ne-au rugat ei.**»

Aşa se face că, într-una din diminețile acestei toamne scăldată în aur, ne-am îndreptat, nu fără emoție, spre locuința scriitorului.

Pe una din străzile Cotrocenilor, învăluită într-o linişte, în care poți surprinde tremurul uşor al frunzei de toamnă, se află locuința sa. Am avut astfel prilejul nu numai să stăm de vorbă cu Marin Preda, dar să-l şi cunoaştem în cadrul în care lucrează, în mijlocul cărților şi tablourilor preferate, alături de soția şi de fiul său, Niculae.

Marin Preda i-a primit cu amabilitate pe cititorii noştri, ajutîndu-i să-şi învingă fireasca timiditate. După cîteva minute, discutau cu vioiciune, ca între prieteni.

MARIN PREDA–Cîte ore pe săptămînă citiți voi? Cîte vă lasă părinții vostri, cînd nu vă trimit după treburi? Fiindcă părinții sau frații mei mai mari îmi luau cartea din mînă ca pe ceva nefolositor și mă trimiteau să fac treburi mai utile și mai presante...

— Cinci, șase ore.

MARIN PREDA — Da. Cam puțin... Ei, ia să vă aud... De ce lucruri sînteți curioși?

— UN CITITOR — Scrieți de dragul artei sau pentru că v-au impresionat mult locurile, oamenii pe care i-ați întîlnit și pentru că scriind vă amintiți de sat, de părinți?

MARIN PREDA — Da, un mare scriitor francez, Marcel Proust scria pentru că își amintea de orășelul lui, de părinți... Dar se poate scrie și de dragul artei, cu condiția ca totuși s-o faci din vocație. Sînt îndeletniciri și meserii care se pot împărți în două mari categorii: care cer o vocație și care cer doar o specializare. De pildă, ca să fii mecanic, înveți mecanica, înveți cum este făcut motorul și gata. Dacă vrei să fii fermier într-o cooperativă, la fel. Desigur, capeți dragoste de muncă pentru tot, însă vocația nu este necesară, faci o treabă folositoare și cu multă plăcere. Sînt însă și meserii care cer vocație. Ce înseamnă vocație? Înseamnă chemare, aplicație specială, dorință mai profundă spre o anumită îndeletnicire. De pildă, pentru ca să devii aviator, pe lîngă faptul că poți să înveți cum se conduce un avion, mai trebuie și puțin curaj. Curajul nu este necesar ca să devii profesor, sau cizmar, dar marinar, da! Ca să pornești pe mare îți trebuie curaj. Vocația, în sensul mai plin al cuvîntului, apare la îndeletniciri cum ar fi filozofia, arta teatrală, literatura, pictura și, desigur, la omul de știință și la omul politic.

UN CITITOR — Vă place politica? Am văzut că, la un moment dat, una din plăcerile lui Moromete era de a discuta politică.

MARIN PREDA — Sînteti prea mici ca să aflați că politica este o obsesie a timpurilor noastre, pentru că ea îți intră în viață chiar dacă vrei s-o eviți. În secolele trecute parcă nu s-a întîmplat chiar așa, ca sute de milioane de oameni să fie atrași de politică.

UN CITITOR — Activitatea de scriitor este o meserie?

MARIN PREDA — Desigur, poate fi! Balzac a făcut din activitatea de scriitor o meserie împinsă pînă la cele mai înalte culmi ale inspirației. Puterea lui de muncă este pentru noi, scriitorii, dovada că acțiunea de a scrie nu-și pierde cu nimic din noblețe dacă devine o profesiune. Există două categorii de scriitori: unii care simt că pot face din scrisul lor o meserie, alții nu. De pildă, Matei Caragiale, fiul lui I.L. Caragiale a scris la o carte toată viața. E vorba de *Craii de Curtea veche*. Cezar Petrescu a făcut din arta de a scrie o profesiune, a trăit din asta. Dar și Dostoievski a făcut la fel.

UN CITITOR — Ați încercat vreodată să scrieți versuri?

MARIN PREDA — Dar voi? Precis că aveți caietele pline!

UN CITITOR — Aveți un poet preferat?

MARIN PREDA — Am. În afară de Eminescu îmi place Bacovia și din literaturile străine Baudelaire. Poate și Victor Hugo, dar pentru că a scris *Mizerabilii* îl prefer ca prozator.

UN CITITOR — V-am ruga să ne satisfaceți curiozitatea în legătură cu Ilie Moromete. Să ne explicați ceva despre realul Ilie Moromete, deoarece, cred, că ați plecat de la un personaj real. În fața celorlalți părea un om sucit, dar în realitate era un om cu o fire armonioasă.

PREDA

• Dar cine este Niculae?

• Ce părere aveți despre generația noastră?

Ce diferență este între realul Ilie Moromete și cel din carte!

UN CITITOR — Între Niculae, cel din prima carte, și cel din a doua carte ce diferență este?

MARIN PREDA — Întîi despre Niculae. În volumul II avem în față un erou care a ajuns bărbat și care se formează, în primul volum îl avem copil. Atunci îl admira pe tatăl său, acum se uită cam de sus la el, dar nu încetează să-l iubească, deși se poartă destul de aspru cîteodată. La sfîrșit, în visurile lui, tatăl îi revine des în amintire... Cît despre deosebirea dintre un erou și modelul său din viață trebuie să știți că niciodată un scriitor nu copiază realitatea. Nici pictorul, nici muzicianul, nici scriitorul nu copiază. De pildă, un pictor, dacă face un portret care seamănă prea de tot cu persoana reală nu cred că este bun fiindcă mai bună este în acest caz o fotografie. Artistul nu face decît să se proiecteze pe el însuși prin altcineva, printr-un om pe care l-a iubit, sau pe care l-a urît, sau prin mai mulți oameni, prin familie, sau printr-o întreagă colectivitate umană, un sat sau o regiune. Creangă, de pildă. În fond, părinții săi, o pupăză, o mătușă care îl gonea cu jordia prin cînepă, n-au o valoare prea mare, însă Creangă își proiectează sensibilitatea și sufletul lui prin ei toți. Dar el are și personaje cu relief propriu, cum este Oșlobanu sau Moș Nichifor Coțcariul.

UN CITITOR — Revin la Ilie Moromete. M-a impresionat partea a doua din volumul I, cînd Ilie Moromete stă pe prispă și privește ploaia. Ați simțit această vedere a lumii satului în lumea întrebărilor sau este o transpunere a imaginației dumneavoastră?

MARIN PREDA — Putem descoperi într-o carte și puncte care coincid cu o anumită realitate. Proiecția unei imagini subiective nu este ruptă de realitate. Contemplarea este o trăsătură a țăranului muntean. Există țărani contemplativi sau iubitori de vorbă.

UN CITITOR — Am observat în cartea dumneavoastră voluptatea cu care Moromete ascultă cuvintele vecinilor.

MARIN PREDA — Da, la țăranul român se poate observa această ciudățenie, îi place cuvîntul care exprimă o idee strîmbă, din capul unui om despre care nimeni nu bănuia ce zace în el. Prostia de pildă, îl poate încînta prin formele ei originale de exprimare. Asta înseamnă că ne aflăm în fața unor oameni cu o veche civilizație, care se observă pe ei înșiși și iau cunoștință de firea și caracterul fiecăruia.

UN CITITOR — Care este personajul dumneavoastră preferat din tot ceea ce ați scris pînă acum?

MARIN PREDA — Moromete, deși la un moment dat mi s-a părut că Niculae.

UN CITITOR — Pentru că ați amintit de Niculae, ați vrea să ne spuneți cine e?

MARIN PREDA — Niculae este un personaj aproape imaginar, nu este autobiografic. El este un copil voluntar, ambițios, certăreț, ceea ce autorul lui n-a fost.

UN CITITOR — Dar Bisisica a existat?

MARIN PREDA — Da, a existat. Era o oaie șchioapă, stearpă, foarte urîtă, cu unghia de jos crescută lateral; era foarte încăpățînată și rea... Dar ia spuneți-mi, voi ce citiți?

UN CITITOR — Am citit din Sadoveanu, dar am văzut Baltagul la televizor și atunci n-am mai citit cartea.

MARIN PREDA — Ce-ar fi să vă uitați mai puțin la televizor? Citiți cărțile direct, fără intermediari... La sfîrșit de an vi se dau premii în cărți?

UN CITITOR — Da.

MARIN PREDA — Foarte bine. Prima mea carte citită a fost *Dănilă Prepeleac*, cu ilustrații. Trecusem clasa I primară, și cînd am venit acasă și m-am uitat în ea mi-am dat seama că știu să citesc. N-am să uit asta niciodată.

UN CITITOR — Ce carte recomandați copiilor de 14 ani?

MARIN PREDA — *Cuore*. Educația înseamnă printre altele deprinderea de a trăi împreună cu ceilalți și de a cîștiga o stăpînire de sine... În *Cuore* există o scena: copilul trebuie să plece la școală, mama din grabă îi varsă ceaiul pe mînă, mama scoate un țipăt, dar copilul are puterea să tacă și să surîdă. Copilul trebuie învățat să nu țipe la suferință. Cred că nimeni n-a scris mai bine în acest sens decît Edmondo de Amicis în *Cuore*. Am văzut și un film după o altă povestire de a sa «De la Apenini la Anzi», unde un copil se duce din Italia tocmai în America să-și caute mama, despre care nu știa nimic de mulți ani. Un foarte bun film ca și povestirea.

UN CITITOR — Nouă ce ne recomandați?

MARIN PREDA — Citiți Andersen, e un mare povestitor, ca și Creangă.

UN CITITOR — Mie îmi place să citesc o carte care intră direct în acțiune, să nu citesc ceva inutil.

MARIN PREDA — Puteți de pe acum citi și Caragiale sau Sadoveanu, în special povestiri...

UN CITITOR — Am fi curioși să știm ce părere aveți despre generația noastră.

MARIN PREDA — Dacă seamnă cu voi, părerea mea este foarte bună. Numai să nu vă îngîmfați. Îngîmfarea tulbură mintea și cine e îngîmfat nu mai gîndește bine, nu face mare lucru în viață... În general dacă îngîmfatul și-ar da seama cît e de antipatic, poate că ar renunța, de aceea nu vă sfiiți să-i întoarceți spatele. Nu confundați însă mîndria naturală a celui conștient de meritele lui, cu îngîmfarea, care cel mai adesea se bazează pe merite închipuite.

MARIN PREDA

Ce ne spune Orion?

- fragment -

Dar mai există printre noi, românii, o categorie de oameni care sînt chiar așa cum îi vrea poetul, contemplativi... Tatăl meu era un astfel de om. Ar fi putut să stea pe prispa scăldată de soare, dacă nu s-ar fi lăsat noaptea, nu ore, ci zile întregi, spectacolul lumii, atît cît se vedea de pe prispa lui, fiindu-i absolut suficient ca să-l uimească și să-l încînte fără slăbire. Mama era desperată, fiindcă știa că nu e un leneș și că își crescuse copiii cu ciomagul, să muncească, să se «arănească». Da, îi spunea el mamei, dar asta nu înseamnă că munca era valabilă și pentru el și că statul îl merită toți proștii. Nu orice nerod are dreptul să stea și să caște gura. La muncă!

Și avea dreptate, fiindcă din contemplarea lui s-a născut gîndirea lui originală, care atrăgea și fermeca lumea, descrețind frunțile, și făcîndu-i nu o dată pe unii dintre ei să simtă că valoarea omului nu stă în cumularea de bunuri, care era singura care conta pentru cei mai mulți, ci în minte, adică în spirit, valoare care îi deosebia cu adevărat de boii pe care îi înjugau.

Da, dar tatăl meu avea și dușmani. Existau oameni care se simțeau iritați numai la simpla lui vedere și nu o dată unii dintre aceștia ne înjurau pe noi, copiii, cînd ne vedeau rău îmbrăcați sau gălbejiți de boli. Bă, cutare, (așa și pe dincolo) tac-tu ăla ce tot face de dimineață și pînă seara și nu pune mîna să vă țină? Are două loturi de pămînt, ar trebui să aveți haine croite pe voi și pantofi în picioare, nu să umblați desculți și trențăroși. O să ajungeți voi oameni, dacă vă luați după el!... La Chitila o să ajungeți...

Adică dintre cei care n-o să-și poată cîștiga existența decît adunînd oase de pe cîmp și vînzîndu-le la Chitila, unde se colectau pentru fabricile de zahăr. Era o trimitere obișnuită. Dar nu era adevărat, tata avea cultul muncii și știa că nimic nu ajunge cel care nu pune mîna și nu trudește din greu. Cu cîți copii avea își spunea însă că era acum rîndul lor să ajungă oameni și să muncească și să-și facă. El considera, în sinea lui, că își cîștigase acest drept suveran: să stea adică și să se uite, după atîția ani cît se trudise.

(APĂRUT ÎN NUMĂRUL 42 AL SĂPTĂMÎNALULUI „LUCEAFĂRUL")

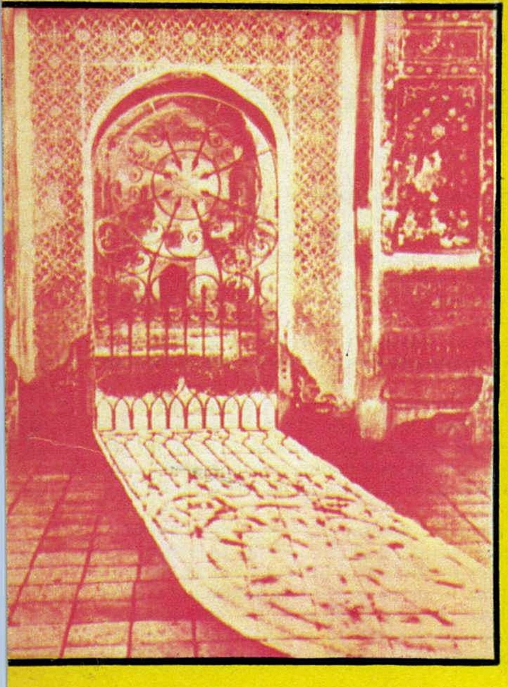

POARTĂ
CĂTRE
LUMEA
ȘEHEREZADEI?

EXCURSIE PE GLOB

SAMARKAND
2 500

ARMONII
VERTICALE.

De la întemeierea acestui oraș s-au împlinit de curînd două milenii și jumătate. Situat în Asia Centrală, pe străvechiul «drum al mătăsii» dintre civilizația mediteraneană și cea a Fluviului Galben, Samarkandul a traversat veacurile aducînd pînă la noi însemnele unei culturi elevate, ale unei arhitecturi robuste, pecetea de legendă a unor fapte de seamă. Situat în Republica Sovietică Socialistă Uzbekistan, asaltat asiduu de arhitectura și modul de viață modern, vechea cetate a timurizilor își conservă si își restaurează cu pietate monumentele, fiind al treilea oraș din U.R.S.S., după Moscova și Leningrad, în privința numărului de turiști fascinați anual de comorile sale.

Ca să ajungi la Samarkand, de la București, îți sînt de ajuns — fără a socoti escalele avionului — șase-șapte ore de zbor. Facilitatea unui asemenea voiaj nu îți dă răgazul de acomodare cu peisajul, cu atmosfera locurilor. Descinzi la aeroportul din nordul cetății, încă întrebîndu-te dacă nu te afli cumva într-un ungher al munților dobrogeni. În ciuda distanțelor, a diferențelor de peisaj și mentalitate umană, în ciuda mai ales a intenselor pustiuri, brăzdate acum de canale artificiale, pe care tocmai le survolașeși — orașul te primește familiar, cu aceeași aură de tihneală pestriță și bonomă a Orientului, pe care o poartă de 2 500 de ani.

Dacă fotografiile reproduse în această pagină ar avea în pigment o fărîmă din cerneala cu care au fost scrise cele «1001 de nopți» ale Șeherezadei, cuvintele de mai jos poate n-ar fi necesare. Din fiecare fotografie s-ar ridica o geană de miracol, de feerie, de extraordinar.

* * *

Dar să ne închipuim că totul se petrece aievea și că, din fotografiile culese la Samarkand, prind viață întocmai amiezile acelea zăpușite sub soare vertical, că peste respirația nisipurilor și veghea munților din Sud se desfășoară din nou șiragul caravanelor, fastul cortegiilor, colorata lume a antichității și a evului mediu.

Poposind aici după campania din India, Alexandru Macedon ar fi exclamat: Tot ce am așteptat de la frumusețile Samarkandului este adevărat; numai că, magnific, orașul întrece tot ce mi-am imaginat.

Distrusă de hoardele lui Cinghis-han, cetatea avea să renască în secolul XIV, sub Tamerlan, ambițiosul fiu de păstor care visa să cucerească întreaga lume.

In 1405 însă, după ce umpluse de groază Asia, «biciul lui Dumnezeu» cădea el însuși fulgerat de moarte. Tixit de huzur, de biblioteci, de monumente arhitecturale, Samarkandul rămînea în urma lui, mărturie dramatică

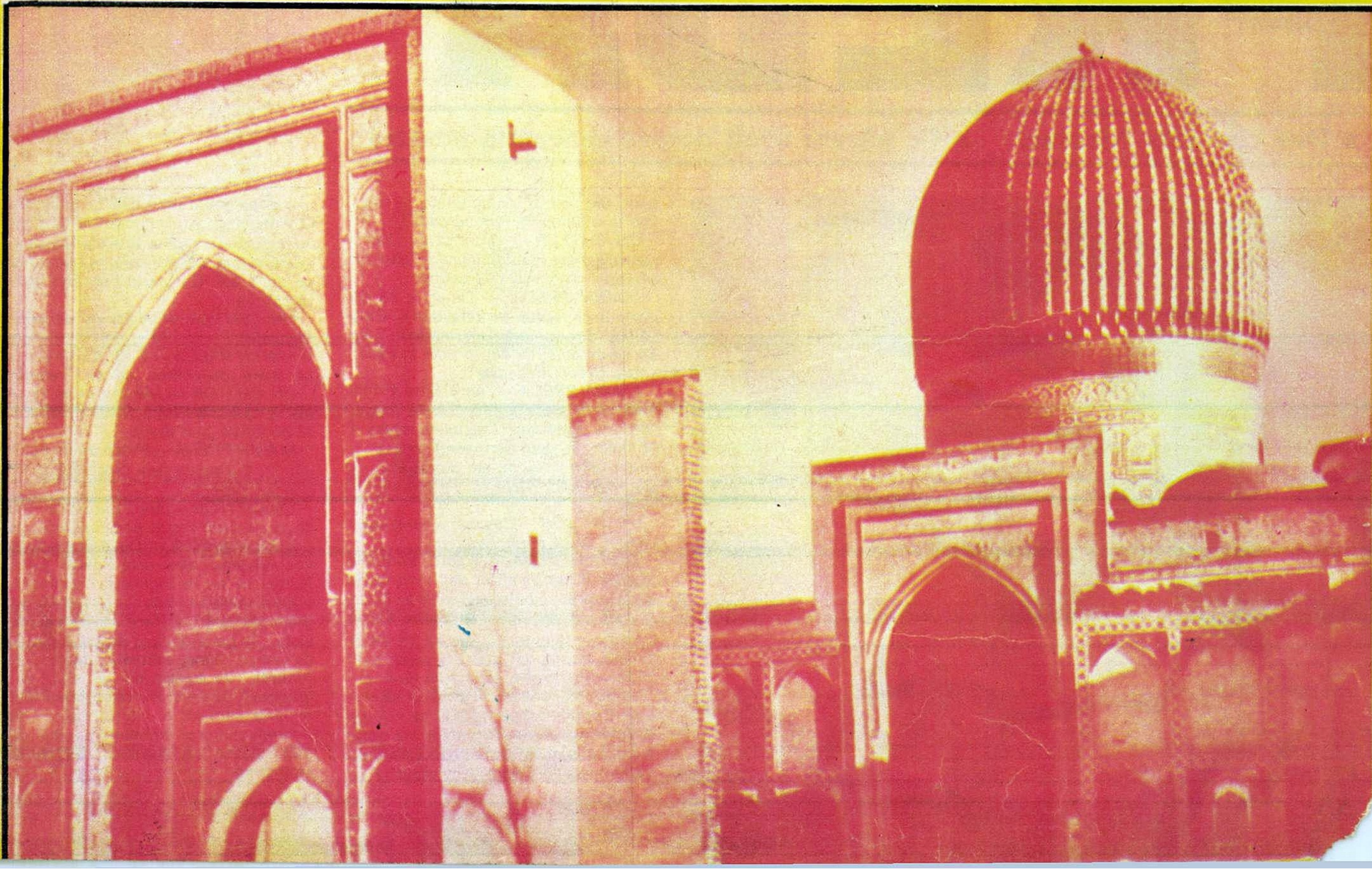

MAUSOLEUL GUR EMIR CONSTRUIT ÎN SECOLUL AL XV-LEA.

RUBRICA «PRETUTINDENI TRĂIESC COPII» VĂ PREZINTĂ CÎTEVA ASPECTE DIN VIAȚA ȘI PREOCUPĂRILE COPIILOR DE PE DIFERITE MERIDIANE ALE GLOBULUI

• Un veritabil dans marinăresc din care nu lipsește, după cum vedeți, nici cîntecul și nici hazul. Numai că marinarii care vor să pară neapărat niște încercați «lupi de mare» sînt... fete. Ele sînt membre ale unuia dintre cele 139 de cercuri ale Palatului pionierilor din Berlin, capitala Republicii Democrate Germane (foto 1).

• În multe dintre localitățile din apropierea orașului Katmandu, capitala Nepalului, condițiile de viață ale populației sînt foarte grele. Grija pentru existență îi preocupă pe copii încă de la vîrste fragede. Iată-i pe fiii unui sat nepalez ajutîndu-și părinții la transportarea cu ajutorul elefanților, a crengilor de copaci atît de necesare în gospodărie (foto 2).

• Această orchestră de muzică tiroleză (foto 3) este a Palatului pionierilor din orașul Herson (U.R.S.S.). Cîntecele și dansurile specifice regiunii Tirolului executate cu pricepere de ei au cucerit de nenumărate ori aplauzele colegilor.

• Vara, orașul Phenian (R.P.D. Coreeană) pare o imensă grădină. La munca de înfrumusețare a Capitalei, participă și pionierii. De primăvara pînă toamna ei se preocupă atît de plantarea cît și de întreținerea zecilor de specii de flori. Grădinile din preajma blocurilor de locuit sînt îngrijite numai de copii (foto 4).

• Pentru această fetiță din Tanzania (foto 5) creșterea iepurilor de casă a devenit o pasiune .

• Problema poluării, atît de dezbătută în ultimul timp, îi preocupă și pe copii. Iată un aspect din timpul unei demonstrații a elevilor din Stockholm care vin astfel în sprijinul acțiunilor împotriva poluării atmosferei (foto 6).

• Ceardașul este unul dintre cele mai îndrăgite dansuri populare din R.P. Ungară. Pionierii îl interpretează totdeauna la serbările lor (foto 7).

• În fiecare an, indienii din Anzii peruvieni participă la o tradițională sărbătoare numită «Huanca». Copiii, îmbrăcați in costume special pregătite, colindă străzile satului natal călare pe lama (foto 8).

Record amenințat!

Foto: GRIGORE PREPELIȚĂ

Un zîmbet pentru voi de la Beatrice Huștiu.

Foto: M. CIOC

POMPILIU DUMITRESCU

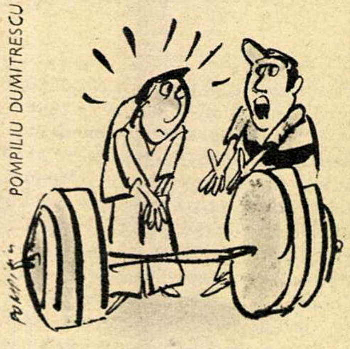

Ce-i aia, „nu pot, nu pot"... N-ai voință domnule, n-ai voință!!!

MICRODICTIONAR

FOTBALISTIC

„STÎLPUL APĂRĂRII"

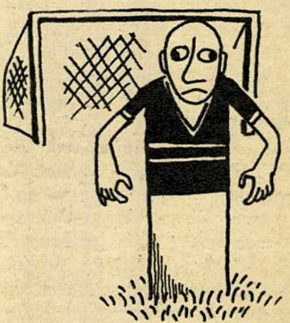

Desen: OCTAVIAN ANDRONIC

Roman foileton ⑧

Roman foileton ⑨

cinstit, că n-am furat nici o dată nimic în viața mea, puteți să vă interesați la toți colegii mei. Vă rog să-i întrebați și pe părinți.

— Cum n-ai furat niciodată nimic? N-ai spus tu chiar adineaori?

— De data asta a fost un complex de împrejurări.

— Asta schimbă situația. Care a fost complexul ăla de împrejurări?

— Bunica are o vecină căreia îi cam place să pună mîna. I-a furat bunicii și găini, și o bibilică! Barem de lucrurile din casă, nici nu mai vorbesc.

— Las-o încolo de vecină! Treci la complexul de împrejurări.

— În ziua aia bunica primise pensia. Vreo 850 de lei, în bancnote de 25. A pus banii pe poliță și s-a dus să facă niște tîrguieli. Eu eram la pescuit cu încă vreo doi băieți din sat. Pe unul îl cheamă Aurică Nichipercea, iar pe celălalt...

— Nu mă interesează numele lor!

— Cînd m-am întors de la pescuit mi s-a făcut o poftă de o înghețată... Au acolo un cofetar formidabil. Face niște înghețată... Lumea zice că a lucrat la...

— Ți s-a făcut poftă de înghețată. Și?...

— Eu terminasem banii de buzunar pe care-i aveam de-acasă. Am strigat-o pe bunica, am căutat-o peste tot să o rog să-mi dea bani de înghețată, dar ea nicăieri. Era plecată după cumpărături. Am văzut bancnote de 25 de lei pe poliță, și am luat una cu intenția ca atunci cînd mă întorc să-i spun că i-am luat și să-i aduc restul.

— Și?

— Am mîncat înghețata și mă întorceam fluierînd spre casă. Bunica are casa puțin mai la deal de poștă. De la poștă am văzut în fața casei bunicii zarvă mare. Bunica o păruia pe vecina aia a ei. A prins-o, cînd s-a întors de la alimentara, cu banii în sîn. La noi acolo, la țară, nu se încuie ușile. Vecina aia...

— Am înțeles. Îi furase pensia. A dus-o la miliție?

— Nu. A iertat-o bunica. Se zice de vecina asta că e bolnavă. D-aia fură. A păruit-o puțin și i-a dat drumul.

Roman foileton ⑩

— Și cu cei 25 de lei care i-ai luat tu, cum a rămas?

— De aici încolo începe încurcătura.

— Ce încurcătură?

— Cînd am ajuns eu acasă, vecina aia hoață, de frică să nu o ducă la miliție, a dat de la ea și cei 25 de lei pe care-i luasem eu. Bunica n-a știut că eu fusesem pe acasă. Așa că a susținut că-i furase ea.

— Și tu?

— Am tăcut din gură.

— Frumos din partea ta.

În clipa aia a dat buzna pe ușă Iliuță, prietenul meu. Trăgea după el un băiat cam de înălțimea mea, dar cu ochelari de vedere și cu cravată bej.

— Vi l-am adus pe Sorin. El este băiatu ăla care are bicicletă franțuzească și care i-a fost furată. Puteți să stați de vorbă cu el? A trecut în ziua aia prin clipe de groază... Da' de ce vă uitați așa de urît la mine? Sînteți supărat? Cine-i băiatul ăsta?

— Îl cheamă Marian.

— De un cîine aveți nevoie? mă întrebă din senin Iliuță?

— Să am nevoie de un cîine? Pentru ce?

— Pentru roman. Un cîine lup dresat.

Exact un cîine lup îmi lipsea din casă. Încolo, nimic. Nu știam ce să mai fac. Iliuță traversă camera și cînd dădu cu ochii de mormanul de bancnote încremeni.

— Mamă, ce de bani! Ce e cu banii ăștia?

— E opera ta. Tu ai lipit afișele alea pe stîlpi?

— Da.

— A citit și el unul și a venit să-i dau o mînă de ajutor.

— Ai cui sînt banii ăștia? De unde ai tu atîția bani? Cîți sînt?

— 39 525 de lei.

Marian se întoarse spre mine și mă întrebă:

— Vreți să ascultați mai departe povestea cu banii?

— Un moment...

(Va urma)

omanului de față, în căutarea eroilor cărții sale. Suspens, acțiune, neprevăzut!

Descoperirea

SCHIȚĂ DE OCTAV PANCU IAȘI

Noiembrie, se știe, e cu un picior în iarnă, cine a trecut luna asta la toamnă n-a făcut decît să mărească harababura anotimpurilor. Soare cu dinți. Ploaie. Plictiseală.

— Dau două noiembrie pe juma' de decembrie! anunță Dan, îmbrăcîndu-și canadiana și apucînd servieta.

Toți erau grăbiți să plece mai repede acasă, se terminase ultima oră, profesorul de geografie ieșise, cineva deschisese fereastra și în clasă intra un vînt zgomotos, nu prea rece, dar grozav de zgomotos și mirosind parcă a fum, a sobă căreia nu-i trage hornul, mă rog, ceva pe aici. Nimănui nu-i ardea de glume proaste.

— Dau două noiembrie doar pe cinci zile de decembrie veritabile, cu zăpadă și cu toate celelalte, mai strigă o dată Dan și de la cine se aștepta mai puțin, primi răspunsul:

— S-a făcut. Îmi convine prețul.

Dan se uită la bucățica aceea de om, cea mai scundă colegă din clasa lui și de departe cea mai timidă — și se miră mai tare decît o făcuse cînd profesorul de geografie le spuse că și azi, după aproape 400 de ani de la descoperirea Americii, unii mai cred că isprava asta n-a făcut-o Columb, ci alții, vikingii se pare, bărboșii ăia de vikingi. Se uită, va să zică, la bucățica aceea de om și cu toate că n-avea nici o îndoială, că răspunsul ieșise din gura-i mititică, printre buzele subțiri și palide, totuși, ca să se mai convingă o dată, întrebă:

— Ascultă, Stela, tu mi-ai răspuns?

— Eu, confirmă fata. E un preț care îmi convine. Cînd facem schimbul?

— Oricînd, rîse Dan, dar cine știa cum rîde el de obicei, cu toată fața, din toată inima, nu l-ar fi recunoscut. Rîsul încă mai purta în el mirarea că tocmai Stela îi răspunse, tocmai Stela care nu scotea niciodată un cuvințel și dacă, totuși, se întîmpla să spună ceva, atunci minunea se petrecea numai la lecții și numai primind pentru asta nota 10. Pentru un 9 sau, doamne ferește, pentru un 8 nu se obosea. Era, cu alte cuvinte, un rîs care ajunsese așa ceva din întîmplare, nu se născuse rîs adevărat, ci doar un zîmbet căruia îi era teamă de fracțiunea de secundă cînd se va preface în rîs și de aceea ieșise teribil de caraghios.

— Perfect, spuse Stela. Mergem împreună?

— Mergem, dădu din cap Dan.

Stela era îmbrăcată într-un pardesiu albastru cu nasturi de metal, mult prea lung pentru ea, dar chiar dacă i l-ar fi cumpărat de la raionul de îmbrăcăminte pentru puștii de șapte ani, ei tot lung i-ar fi venit; era așa de scundă că toți o credeau printr-a treia sau a patra; purta o căciuliță cu ciucure și avea, ca totdeauna, servieta burdușită.

Ieșiră amîndoi în stradă, în vîntul și în fumul de pe stradă și Dan voia să spună ceva, voia să fie tot atît de spiritual cum fusese în clasă, cînd propusese schimbul, numai că acuma nu-i mai venea nimic în minte, ba, mai rău, acuma nu știa ce să mai spună nici în legătură cu schimbul. Cum, naiba, să schimbi niște zile cu altele? Asta merge, așa, cînd vorbești, este, cum ar spune prietenul lui, Mircea, o chestie deșteaptă, însă n-are nici o noimă, e un fel de tra, la, la, de ala-bala-portocala, spui ceva ca să te amuzi, s-o faci pe șmecherul, nu te gîndești la nimic, cui îi place — treaba lui, cui nu — la revedere, mai citește-l pe Marin Sorescu, mai deschide o carte de Jules Renard, lasă colecția «Aventura», lumea e sătulă de bandiți tîmpiți și de polițiști geniali.

— Ei? întrebă Stela. Cum facem?

— Cu ce?

— Cu schimbul. Ți-am spus doar că mă interesează.

Dan găsi că singura cale de a ieși din încurcătură era să-și ia un aer plictisit și superior.

— Prostii, spuse. Aiureli.

— Ba, de loc, îl contrazise Stela. E cel mai serios lucru. Sau poate că vrei să-ți iei cuvîntul înapoi?

— Ce să iau înapoi? E de luat ceva?

— Sigur. Ai făcut o propunere. Poate că nu vrei s-o mai...

— Stela! o dojeni Dan. Dacă nu ți-e bine...

— Mi-e cît se poate de bine. Și schimbul pe care mi l-ai propus mi se pare avantajos pentru amîndoi. Pentru tine, patinatorul numărul unu al școlii, cinci zile de decembrie, cinci zile cu zăpadă și ger, fac fără îndoială cît o întreagă lună noiembrie cu ploaie și vînt. Eu nu știu să patinez, sînt și grozav de friguroasă, iar vîntul ăsta, cu toate că nu-mi place cine știe ce, e simpatic, vreau să spun că nu-i atît de rău încît să-mi zboare căciulița. E un schimb drept pentru amîndoi. De ce te codești?

— Dar nu pricepi, începu Dan, nu pricepi....

Se opri, nemaivenindu-i nimic în minte. Ce era de priceput?

— Te ascult, îl invită să continue Stela.

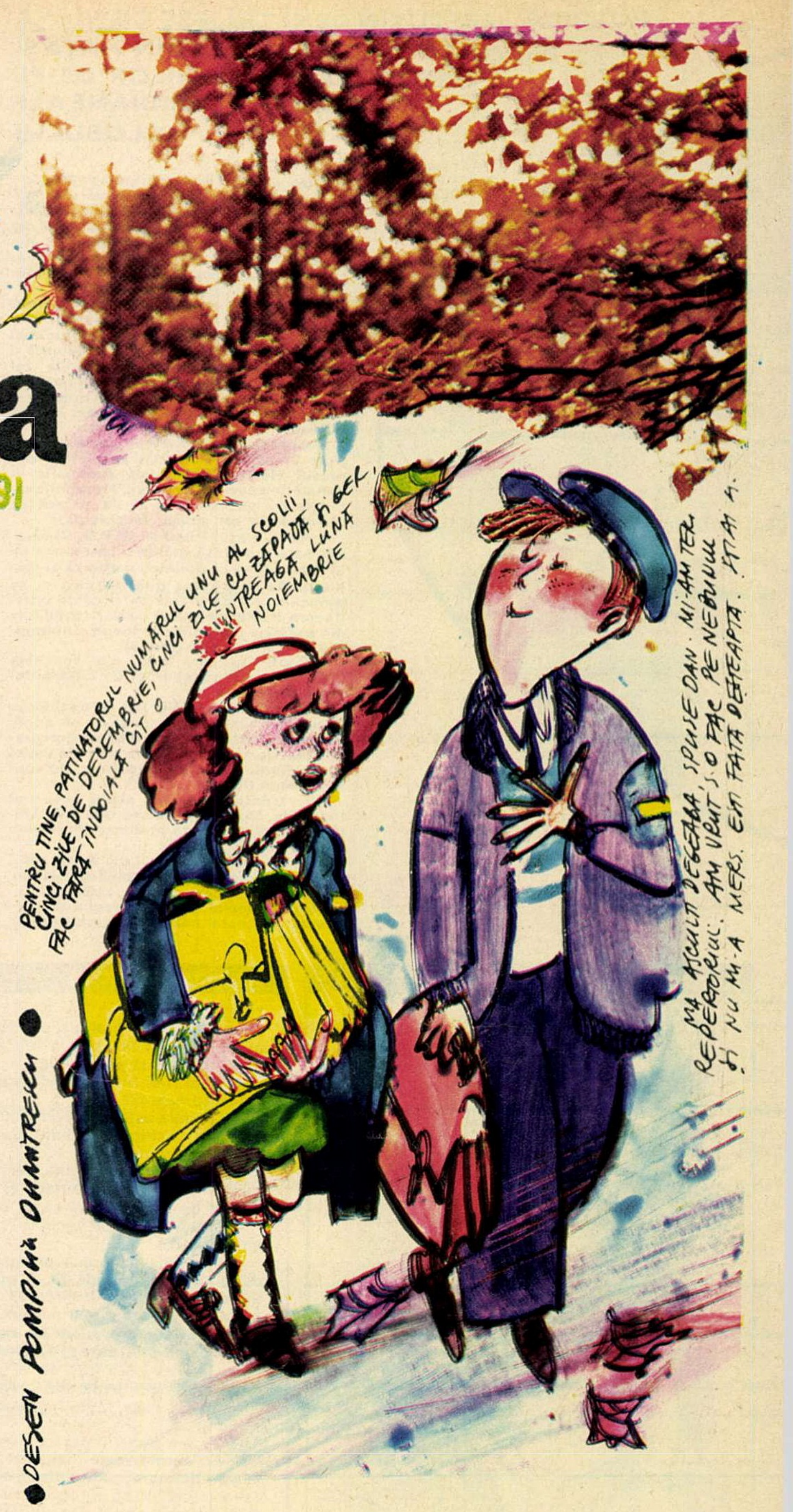
PENTRU TINE, PATINATORUL NUMĂRUL UNU AL ȘCOLII,
CINCI ZILE DE DECEMBRIE, CINCI ZILE CU ZĂPADĂ ȘI GER,
FAC ~~FĂRĂ~~ FĂRĂ ÎNDOIALĂ CÎT O ÎNTREAGĂ LUNĂ
NOIEMBRIE
MĂ ASCULȚI DEGEABA, SPUSE DAN. MI-AM TER-
REPERTORIUL. AM VRUT S-O FAC PE NEBUNUL
ȘI NU MI-A MERS. EȘTI FATĂ DEȘTEAPTĂ. ȘTIAI A.

DESEN POMPILIU DUMITRESCU

— Mă asculți degeaba, spuse Dan. Mi-am terminat repertoriul. Am vrut s-o fac pe nebunul și nu mi-a mers. Ești fată deșteaptă. Știai asta?

— Sigur că știam, răspunse simplu Stela. Numai că-s mică și cam urîtă. Fii sincer: n-ai și tu părerea asta?

— Eu...

— Nu. Fără fasoane. Sincer.

— Sincer?

— Numai așa.

— Ei bine, asta era și părerea mea.

— Era? De ce era?

— Pe cuvînt că n-o mai am. Și eu nu-mi dau cuvîntul pentru orice fleac.

Se despărțiră la colț.

— Pe mîine, Dane.

— Pe mîine, Stela.

Apucînd-o pe strada lui, Dan se gîndi la Columb și la wikingi și, cînd fu în fața blocului, îi trecu prin minte că s-ar fi putut să facă și el o descoperire în ziua aceea, bineînțeles dacă nu cumva o făcuseră alții mai înainte: descoperirea că oamenii deștepți sînt foarte frumoși. Dar mai mult ca sigur că și cu el se întîmpla ca și cu Columb, descoperirea lui stătea sub semnul îndoielii; o făcuseră alții mai devreme...

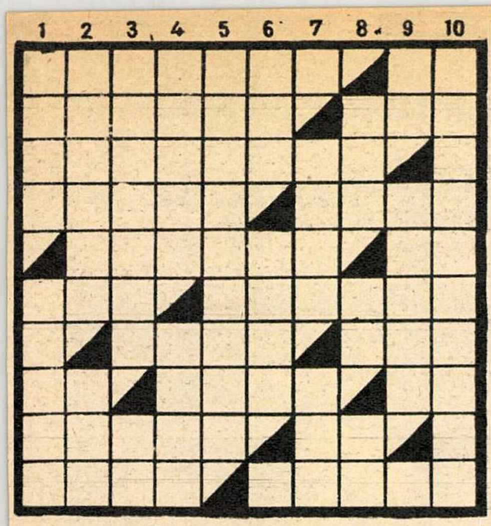

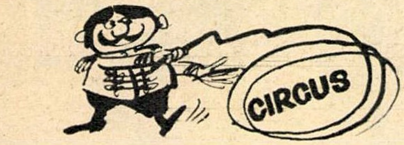

ORIZONTAL: 1) Drum spre cupola circului (dim.). Deasupra. 2) Aleea pe care se află Circul. Splendoare. 3) Însuflețirea provocată de spectaculozitatea diferitelor numere. 4) Din programul spectacolului de circ (sing.) Ton ino, Ciacanica, Tache și Sache. 5) Prinse-n gura leului! Cuprins în calendar. 6) Țesătură. Pricepere în executarea unor exerciții de mare dificultate și virtuozitate sub cupola circului. 7) Precede un salt. Spațiul zburătorilor. 8) Unu și una! La înălțime! Jean Ionescu. 9) Măsură de siguranță în calea căderii zburătorilor (pl.). În frunte! 10) Fără credință (fem.) Spațiul circular din mijlocul unui circ (pl.).

VERTICAL: 1) Împreună cu Bran. Colectivul de actori ai unui circ. 2) Corp geometric (pl.). Nu-i acesta. 3) Deprinse prin dresaj să execute anumite acțiuni. În aer! 4) Popor antic care aprecia în mod deosebit spectacolele de circ și întrecerile de care. Plase. 5) Provocată de activitatea clovnilor. 6) Tot pe la Iași. Lac african. 7) Învîrtit pe... deget. Merge pe el fachirul, fără să pățească nimic. 8) «Regele» arenei! Dînsa. Case! 9) În public! Arenă pe care animalele dresate evoluează la circ. 10) Numere de senzație.

Prof. **DUMITRU IACOBESCU**

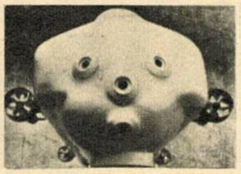

1. Un monstru din adîncuri? Nicidecum. Imaginea reprezintă batiscaful «P × 15» cu care cunoscutul om de știință JAQUES PICCARD a studiat viața subacvatică, între Miami și Noua Scoție, la adîncimea de 600 de metri.

PROFESORUL PARBRIZ
LANSEAZĂ PENTRU VOI:
CUTEZĂTORII SERVICE
CUTEZĂTORII SERVICE
CUTEZĂTORII SERVICE
CUTEZĂTORII SERVICE
CUTEZĂTORII SERVICE
CUTEZĂTORII SERVICE
CUTEZĂTORII SERVICE
CUTEZĂTORII SERVICE
CUTEZĂTORII SERVICE

Stimați cititori, ați văzut inscripția «Service» mai ales pe mașinile autodepanatoare. Un «auto-service» gonește pentru a remedia pana în care se află, pe cine știe ce șosea, un automobil. Ei bine, începînd din acest număr, rubrica noastră «Cutezătorii-Service», își propune să ajute la rezolvarea unor chestiuni care-i interesează pe cititorii noștri! Citind «scrisorile-service» pe care le publicăm mai jos, vă veți face o idee de ceea ce urmează să apară la această rubrică deschisă tuturor cititorilor. Îi rugăm pe corespondenții noii rubrici să ni se adreseze concis, indicîndu-și adresa cu precizie și, neapărat, să-și facă o datorie de onoare din a *răspunde neîntîrziat* scrisorilor pe care le vor primi de la ceilalți cititori.

Expediați scrisorile acestei rubrici pe adresa: revista «Cutezătorii», București, Piața Scînteii nr. 1, cu specificarea «scrisoare-service».

PE URMELE UNOR VECHI PRIETENI

Surorile **CRISTINA** și **ILDIKO COVACI — din str. Simion Bărnuțiu nr. 35, Sighetul Marmației, județul Maramureș** — au fost colege și prietene cu **TAMARA BULZ** și cu fratele ei, **CLAUDIU,** care s-au mutat însă din localitate. **«Mara și Claudiu citesc cu regularitate revista, de aceea sîntem sigure că vor afla dorința noastră de a le cunoaște noua adresă pentru ca prietenia noastră să nu se piardă».**

Îi rugăm pe frații **BULZ** să răspundă neîntîrziat acestui gînd frumos.

COLECȚIONARUL DISTRAT

MIHAI CUDRIȚESCU, *în vîrstă de 14 ani, ne roagă să-i anunțăm pe amatori că el colecționează o grămadă de lucruri: vederi, timbre, cutii de chibrituri (are 500!) și calendare de buzunar (o sută de calendare numără colecția lui!) Mihai ne informează că locuiește în București, blocul M 36, sc. 8, et. 9, ap. 347... dar* **strada,** *ei bine, strada a uitat s-o specifice! Păcat. În felul acesta, el n-a făcut decît să îmbogățească colecția noastră de... scrisori cu adresa incompletă!*

SCHIMB DE REVISTE

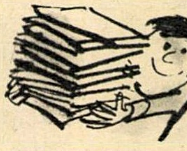

Lui GELU CHELARU, din satul Hociungi, comuna Moldoveni, județul Neamț, **îi lipsesc din colecția revistei «Cutezătorii» numerele 1 din 1967, 40 din 1968 și 11, 21 din 1970. In schimbul acestora, el ține la dispoziția amatorilor următoarele numere pe care le are în duplicat: 7, 9, 10, 11, 12, 13 din 1967; 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 din 1968; 25, 26, 33, 38, 39 din 1969 și 17, 18, 19, 33 din 1970.**

MUZICĂ UȘOARĂ

ȘTEFAN BUICLIU din Tulcea, str. Traian nr. 8, **ne scrie: (transcriem cu fidelitate).**Iubesc foarte mult muzica ușoară, aș vrea dacă puteți să-mi scrieți și mie melodia «Nam noroc» cîntată de Anda Călugăreanu.

Singurul răspuns: «Navem!»

SE CAUTĂ UN PARTENER

Cititorul nostru, Dan Alexandrescu, din Arad, dorește să joace șah prin corespondență și e în căutarea unui partener. Cine va răspunde la provocare? Stimați șahiști, iată adresa lui: **Dan Alexandrescu, str. Dunării 170, Arad.** Rămîne să vedem cine va efectua prima mutare!

UN JUDOKA

ADRIAN DRUȘCĂ din satul Bușca, județul Olt, *în vîrstă de 15 ani, e pasionat de judo. El ne solicită adresa unui tînăr judoka din Japonia, pentru a coresponda cu acesta.*

Dragă Adrian, nu cunoaștem o astfel de adresă, în schimb îți putem indica o revistă pentru copii din Japonia, căreia i te poți adresa în limba engleză: «CHILDREN'S WEEKLY», Reimei BLDG 1-36, Kanda-Jinbo-cho, Chiyoda-Ku, Tokio, JAPAN».

CU CARTUL PE AUTOSTRADĂ?!

OVIDIU ANDRĂȘESCU din Simeria, județul Hunedoara, str. Teilor 27 îi întreabă pe profesorul Parbriz: «*Se poate folosi cartul ca mijloc de transport pe drumurile publice?*»

Răspunsul profesorului:

Nu. Pentru ca un automobil să fie inmatriculat legal, el trebuie să îndeplinească o serie de condiții speciale, privind sistemele de semnalizare, frînare, suspensie etc., condiții pe care un cart nu le posedă.

ABC FOTOGRAFIC **ABC** FOTOGRAFIC **ABC** FOTOGRAFIC **ABC** FOTOGRAFIC **ABC** FOTOGRAFIC **ABC**

ABC FOTOGRAFIC

VIRAREA

DE ELENA FUNDULEA

Colorarea imaginilor pozitive gata prelucrate — diapozitive și fotografii pe hîrtie — se face cu scopul de a reda tonalitățile de gri în altă culoare ce duce la o îmbunătățire a calității artistice a imaginii. De exemplu, un peisaj cu verdeață se colorează în verde, un peisaj marin în albastru, un portret în maro etc. Operația este cunoscută sub numele de «virare» sau «tonare». Fotografiile trebuie corect prelucrate după procedeele indicate anterior și apoi, la lumină nu prea puternică, se trece la virare.

BAIA DE ÎNĂLBIRE; rețetă generală: fericianură de potasiu 10 g; bromură de potasiu 6 g, amoniac (25 la sută) — 20 ml; apă pînă la 1 000 ml. În această baie imaginile developate și fixate corespunzător se înălbesc 2—3 minute. După o scurtă spălare, se folosește una din următoarele băi: **CULOAREA MARO** apă 500 ml, sulfură de sodiu 2 g;

CULOAREA ROȘIE. Pentru obținerea culorii roșii cu nuanțe foarte frumoase, de la roșu-violet pînă la roșcat, fotografiile trebuie puțin supradevelopate:

BAIA DE VIRARE: sulfat de cupru 10 g, citrat de potasiu 80 g; fericianură de potasiu 9 g, bromură de potasiu 1 g; apă pînă la 1 000 l;

CULOAREA ALBASTRĂ. Se pregătesc trei soluții; soluția I, fericianură de amoniu 1 la sută; soluția a II-a, fericianură de potasiu 1 la sută, soluția a III-a, acid citric 5 la sută. Înainte de virare, aceste soluții se amestecă astfel: soluția I — 50 ml, soluția a II-a 50 ml, soluția a III-a 10 ml, apă distilată 100 ml. Se țin fotografiile în această baie pînă obțineți intensitatea de albastru dorită. După fiecare dintre aceste soluții de virare, fotografiile se spală bine cu apă curgătoare și se usucă.

V-am dat mai multe rețete pentru colorarea imaginilor pozitive, pentru a alege una. Adică aceea pentru care puteți procura substanțele chimice.

1

2

1. Portretele tonate în maro capătă tonuri plăcute.

2. Unui peisaj marin i se potrivește, desigur, culoarea albastră.

● **Urmăriți în numărul viitor; «STUDIO 50» — un nou concurs al revistei noastre, dotat cu mari premii.**

AUREL VLAICU

5

CUTEZĂTORI DE-A LUNGUL VEACURILOR

Scenariu de
RADU F. ALEXANDRU
Desene de
Albin STĂNESCU

MAI 1909. VLAICU FACE PRIMA PROBĂ A PLANORULUI CONSTRUIT DE EL. PENTRU ASTA APELEAZĂ LA CONCURSUL VALERIEI, SORA LUI.

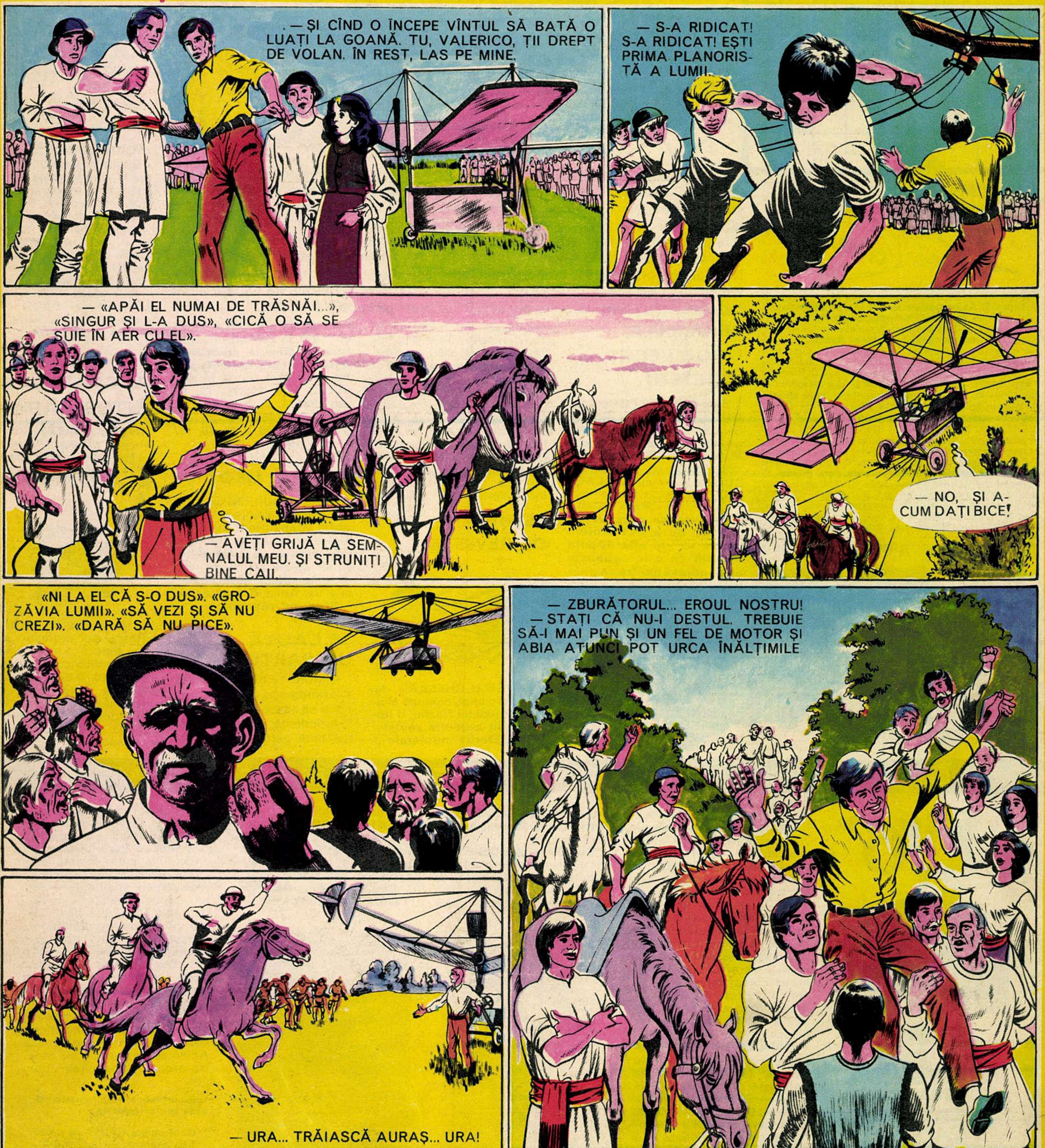
— ȘI CÎND O ÎNCEPE VÎNTUL SĂ BATĂ O LUAȚI LA GOANĂ. TU, VALERICO, ȚII DREPT DE VOLAN. ÎN REST, LAS PE MINE.
— S-A RIDICAT! S-A RIDICAT! EȘTI PRIMA PLANORISTĂ A LUMII.
— «APĂI EL NUMAI DE TRĂSNĂI...», «SINGUR ȘI L-A DUS», «CICĂ O SĂ SE SUIE ÎN AER CU EL».
— AVEȚI GRIJĂ LA SEMNALUL MEU. ȘI STRUNIȚI BINE CAII.
— NO, ȘI ACUM DAȚI BICE!
«NI LA EL CĂ S-O DUS». «GROZĂVIA LUMII». «SĂ VEZI ȘI SĂ NU CREZI». «DARĂ SĂ NU PICE».
— ZBURĂTORUL... EROUL NOSTRU!
— STAȚI CĂ NU-I DESTUL. TREBUIE SĂ-I MAI PUN ȘI UN FEL DE MOTOR ȘI ABIA ATUNCI POT URCA ÎNĂLȚIMILE
— URA... TRĂIASCĂ AURAȘ... URA!

(VA URMA)

Cutezătorii 45 Redactor șef: Mihai Negulescu. Secretar general de redacție: Ovidiu Zotta. Redacția București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon: 17.60.10. Administrația. Editura Scînteia. Tiparul Combinatul Poligrafic Casa Scînteii. Redactor artistic: Pompiliu Dumitrescu. Tehnoredactor: Lucia Sicomaș.

1 LEU

ABONAMENTELE PRIN OFICIILE ȘI AGENȚIILE P.T.T.R., PRIN FACTORII POȘTALI ȘI DIFUZORII DE PRESĂ.